

१. तलका प्रश्नको उत्तर दिनुहोस् :

(क) विपत्को परिभाषा लेख्नुहोस् ।

उत्तर: विपत् भनेको एउटा आपतकालीन अवस्था हो । यसले जनधनको क्षति वा समुदायको दैनिक दिनचर्यालाई खल्बल्याउँछ । विपत्को अवस्थामा मानिसहरू निसाहय हुन्छन् । उनीहरूको खानपिन लुगाफाटा, घर बास, औषधोपचार सुरक्षा आदि आवश्यकिय प्रणाली अवरुद्ध हुन्छन् । परिवार र समुदायसँग तत्काल यो सुविधाहरू परिपूर्ति गर्न सक्ने क्षमता हुँदैन । त्यसबाट मानवीय, भौतिक, आर्थिक र वातावरणीय क्षति हुन्छ र सामान्य सामाजिक अवस्था अवरुद्ध हुन्छ ।

(ख) विपत् र प्रकोपबिच फरक छुट्याउनुहोस् ।

उत्तर: जोखिमको परिमाणको रूपमा विपत् तथा प्रकोपलाई लिने गरिन्छ । सामान्यतया प्रकोप र विपत् शब्दलाई एउटै अर्थमा लिने गरिन्छ । तर प्रकोप भनेको त्यस्तो घटना हो, यसको क्षति र मताहत गराउने, सम्पत्ति एवम् वातावरण नष्ट गराउने सम्भावना हुन्छ भने विपत् भनेको त्यस्ता प्रकोपले निम्त्याउने सङ्कटकालिन अवस्था हो । प्रकोप विरुद्ध जुध्न वा प्रकोप सामना गर्न अन्य व्यक्ति, समुदाय वा सङ्घसंस्था वा देशको सहयोग चाहिने अवस्था सृजना हुनु विपत् हो ।

प्रकोप विपत् ल्याउन सक्ने कुनै पनि घटना जस्तै बाढी पहिरो, आगलागी, हुरीबतास, चट्याङ आदि हुन भने विपत् प्रकोपका घटनाबाट जनधनको क्षति भएको अवस्था जस्तै: मानिस हराउने, मर्ने, घाइते हुने, घरपालुवा पशु मर्ने खेतबारी नष्ट भएर मानिस विस्थापित हुनुपर्ने स्थिति विपत् हुन्छ ।

(ग) "विपत् बाजा बजाएर आउँदैन । विपत्ले कुनै जाति, धर्म, धनीगरिब भन्दैन ।" यस भनाइको आशय स्पष्ट पार्नुहोस् ।

उत्तर: विपत् भनेको एउटा आपतकालीन अवस्था हो । यसले जनधनको क्षति वा समुदायको दैनिक दिनचर्यालाई खल्बल्याउँछ । विपत्को अवस्थामा मानिसहरू निसाहय हुन्छन् । उनीहरूको खानपिन लुगाफाटा, घर बास, औषधोपचार, सुरक्षा आदि आवश्यकिय प्रणाली अवरुद्ध हुन्छन् । परिवार र समुदायसँग तत्काल यो सुविधाहरू परिपूर्ति गर्न सक्ने क्षमता हुँदैन । त्यसबाट मानवीय, भौतिक, आर्थिक र वातावरणीय क्षति हुन्छ र सामान्य सामाजिक अवस्था अवरुद्ध हुन्छ । विपत् कतिखेर आउँछ भन्ने कुरा थाहा हुने कुरा होइन । यो जतिबेला पनि आउन सक्छ । प्रकोप विपत् ल्याउन सक्ने कुनै पनि घटना जस्तै बाढी पहिरो, आगलागी, हुरीबतास चट्याङ आदि हुन भने विपत् प्रकोपका घटनाबाट जनधनको क्षति भएको अवस्था जस्तै: मानिस हराउने, मर्ने, घाइते हुने, घरपालुवा पशु मर्ने खेतबारी नष्ट भएर मानिस विस्थापित हुनुपर्ने स्थिति विपत् हुन्छ । त्यसैले नेपालीमा उखान छ "विपत् बाजा बजाएर आउँदैन । विपत्ले कुनै जाति, धर्म, धनी गरिब भन्दैन ।"

If you have any suggestions or feedback you can send us an mail at Nepalnotes@gmail.com.

You can also find us on different social media platforms like Facebook, Instagram, Twitter, YouTube etc.